

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterfront Stedelijke Kust Lelystad

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

1 Advies over de aanvulling op het MER in het kort

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Lelystad wil de ontwikkeling van Waterfront Stedelijke Kust Lelystad (hierna: 'Waterfront Lelystad') mogelijk maken. De gemeente wil met het Waterfront een aantrekkelijke stedelijke kustzone realiseren. Het doel is om de stad te verbinden met het Markermeer en de natuurgebieden van Nationaal Park Nieuw Land. Dit om van Lelystad een aantrekkelijke stad aan het water te maken in plaats van een stad achter de dijk, aldus de gemeente.

Waterfront Lelystad is een gebiedsontwikkeling die bestaat uit twee gebieden: enerzijds het Bataviakwartier en anderzijds Meerdijkhaven en Saerдам (zie figuur 1). De gemeente wil het nieuwe woon- en recreatiegebied deels buitendijks aanleggen door landaanwinning in het Markermeer. Dat houdt in dat het naast een stedelijke ontwikkeling ook gaat om dijkversterking, zandwinning, natuurontwikkeling en de verplaatsing van wacht- en overnachtingsplaatsen van binnenvaartschepen.

Om Waterfront Lelystad mogelijk te maken is een nieuw bestemmingsplan nodig¹ waarin de gebruiks- en bouw mogelijkheden zijn vastgelegd. Voor het besluit hierover is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.² De gemeenteraad van Lelystad had de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: 'de Commissie') in 2024 gevraagd te adviseren over het MER. De Commissie concludeerde destijds dat er nog essentiële informatie ontbrak in het MER en adviseerde om het MER op deze punten aan te vullen.³

In reactie op dit advies heeft de gemeente het MER aangevuld.⁴ De omvang van de landaanwinning in het voorkeursalternatief (buitendijkse alternatief) is verkleind van de oorspronkelijke 30 hectare naar maximaal 23,5 hectare. Ook is het aantal woningen verlaagd van 3.000 naar maximaal 2.700, om negatieve effecten van de stikstofuitstoot op de Veluwe te voorkomen. De gemeenteraad van Lelystad heeft de Commissie gevraagd te adviseren over deze aanvulling op het MER. In dit advies spreekt de Commissie zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER en de aanvulling tezamen.

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie waardeert de inspanningen van de gemeente Lelystad om serieus invulling te geven aan de adviezen uit het voorlopige toetsingsadvies. Er is een uitgebreid proces doorlopen om nieuwe ruimtelijke inzichten te krijgen. Hierdoor is veel nuttige aanvullende informatie beschikbaar gekomen.

¹ Het (ontwerp) bestemmingsplan is ter inzage gelegd voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht werd. Daarom is hier nog sprake van een bestemmingsplan en geen omgevingsplan.

² RoyalHaskoningDHV. 2023. *MER Waterfront Stedelijke Kust Lelystad*. Dit rapport bestaat uit drie onderdelen: (1) Samenvatting MER, (2) Hoofdrapport deel A: hoofdlijnen voor de besluitvorming, en (3) Hoofdrapport deel B: deelonderzoeken.

³ Commissie mer. 6 juni 2024. [Waterfront Stedelijke Kust Lelystad: Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport](#).

⁴ Haskoning. 28 april 2026. *Waterfront Stedelijke Kust Lelystad: Aanvulling op het milieueffectrapport (MER)*.

Zo staat in de aanvulling dat het voorgenomen plan past binnen het Rijksbeleid over ‘water en bodem sturend’ via een uitzondering met maatwerk-afspraken.⁵ Ook wordt aangegeven dat het plan past binnen het gemeentelijke beleid, waaronder de Omgevingsvisie Lelystad 2050.⁶

Daarnaast is in de aanvulling een uitgewerkt binnendijks alternatief beschreven én beoordeeld. In de aanvulling is ook een herziening opgenomen van het verkeersonderzoek uit het MER 2023. Het verkeersmodel voor Lelystad is op basis van duidelijke uitgangspunten geactualiseerd en daardoor zijn nu actuele verkeersprognoses beschikbaar, ook voor het binnendijkse alternatief.

De Commissie signaleert desondanks bij de toetsing van het MER en de aanvulling dat belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van de leefomgeving volwaardig mee te kunnen wegen bij het besluit over het bestemmingsplan Waterfront Stedelijke Kust Lelystad. Het gaat om de volgende punten:

- **navolgbaarheid van de effectbeoordeling van de alternatieven:** Het buitendijkse voorkeursalternatief, het binnendijkse alternatief en de variant ‘beschermde natuur en water’ verschillen wezenlijk van elkaar qua ruimtebeslag, stedenbouwkundig programma en doelen. Voor een keuze hiertussen is de navolgbaarheid van de effectbeoordeling essentieel. Voor meerdere milieuthema’s zijn de conclusies over de effecten op basis van de aanwezige informatie echter niet navolgbaar. Dit geldt in ieder geval voor stedenbouw, natuur, landschap en cultureel erfgoed.
- **herziene samenvatting:** Het aangevulde MER bevat geen herziene samenvatting waarmee het totaaloverzicht duidelijker zou worden. Een herziene samenvatting draagt bij aan een helder inzicht in de keuze die bestuurlijk voorligt. Ook doet het recht aan de inspanningen van de gemeente en de nuttige informatie die de aanvulling heeft opgeleverd. Leg in een herziene samenvatting de verschillen tussen de alternatieven en variant zo expliciet mogelijk uit. Ga hierbij in op het hiervoor genoemde punt over de navolgbaarheid van de effectbeoordeling van de alternatieven.

De Commissie adviseert een herziene effectbeoordeling en/of nadere onderbouwing in een nieuwe aanvulling op het MER op te nemen en dan pas een besluit te nemen over het bestemmingsplan. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar beoordeling toe en geeft ze aandachtspunten voor het vervolgtraject.

De Commissie heeft daarnaast in haar eerdere voorlopige toetsingsadvies ook een aantal aanbevelingen gedaan, om de kwaliteit van de besluitvorming, nu en in de toekomst, te verbeteren. Deze aanbevelingen blijven onverkort van kracht.

⁵ Voor meer informatie over deze afspraken, zie [Kamerstuk 27625, nr. 654](#) en [Kamerstuk 27625, nr. 693](#).

⁶ Voor de Omgevingsvisie Lelystad 2050 is een Omgevingseffectrapport opgesteld. Op 18 december 2025 heeft de Commissie daarover geadviseerd, zie [3915_toetsingsadvies](#). De omgevingsvisie is op 17 februari 2026 vastgesteld.

Figuur 1: Plangebied Waterfront Stedelijke Kust Lelystad (bron: aangevuld MER).

Aanleiding MER

De gemeente Lelystad stelt een bestemmingsplan op om Waterfront Stedelijke Kust Lelystad mogelijk te maken. Onderdeel van het bestemmingsplan is het stedelijk ontwikkelingsproject (onder andere de bouw van 2.700 woningen, deels gelegen op nieuw aan te winnen land in het Markermeer) en aanpassing van de haven voor binnenscheepvaart.

Een plan-MER is nodig omdat het bestemmingsplan kaderstellend is voor drie categorieën uit de bijlage van het Besluit m.e.r. Het gaat om de wijziging of uitbreiding van een haven voor de binnenvaart (categorie D4), de winning van mineralen (zandwinning) door baggeren van de meerbodem dan wel wijziging of uitbreiding daarvan (categorie D29.2) en de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken ter beperking van overstromingen met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (categorie D3.2). Ook leidt de Passende beoordeling tot de noodzaak om een plan-MER op te stellen. Daarnaast geldt voor het bestemmingsplan een project-MER-(beoordelings)plicht doordat het plan woningbouw rechtstreeks mogelijk maakt (de aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject, categorie D11.2).

Wetgeving van toepassing op dit plan

Voor dit plan en het MER en de aanvulling is nog de wetgeving van toepassing zoals die gold vóór 1 januari 2024 (zoals de Wet milieubeheer), en niet de huidige wetgeving (de Omgevingswet). Dit omdat het bestemmingsplan ter inzage is gelegd voordat de Omgevingswet op 1 januari 2024 van kracht werd.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Lelystad – besluit over het bestemmingsplan voor Waterfront Stedelijke Kust Lelystad.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer 3791 op www.commissiener.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar beoordeling van de aanvulling toe. Aan deze beoordeling koppelt zij adviezen en aanbevelingen. Adviezen staan in een tekstkader. Het uitvoeren daarvan is essentieel voor het volwaardig meewegen van het belang voor de leefomgeving bij het besluit over het bestemmingsplan Waterfront Stedelijke Kust Lelystad. Dit moet volgens de Commissie gebeuren voordat de gemeenteraad van Lelystad een besluit neemt over het bestemmingsplan. Aanbevelingen staan niet in een kader. Deze zijn bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming – nu en in de toekomst – te verbeteren.

2.1 Beleidskaders

De Commissie adviseerde in haar voorlopige toetsingsadvies om het MER aan te vullen met een overzicht van de vastgestelde en voor dit plan relevante beleidskaders en hoe dit plan daarin past. Zij vroeg daarbij in te gaan op zowel het gemeentelijke beleid als het Rijksbeleid (met name Water en bodem sturend en de vergunbaarheid van de zandwinning).

In de aanvulling is op deze adviezen ingegaan in hoofdstuk 2.2 met een overzicht van de gemeentelijke beleidskaders, het relevante Rijksbeleid en gemaakte afspraken. Zo is in een bestuurlijk overleg op 27 oktober 2025 de doorwerking besproken van het Rijksbeleid voor het Waterfront Lelystad. Dit resulteerde in de afspraak dat voor Lelystad een uitzondering wordt gemaakt en dat er maatwerk-afspraken gelden. Samengevat komen deze maatwerk-afspraken neer op maximaal 23,5 ha landaanwinning onder de voorwaarde dat de gemeente ontwikkelt binnen de wettelijke vereisten en (beleids)kaders van medeoverheden (in het bijzonder voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en Natura 2000).

De Commissie concludeert dat hiermee het MER voor deze aspecten voldoende is aangevuld. De aangevulde informatie maakt duidelijk dat er zowel op gemeentelijk niveau als op Rijksniveau verdere afspraken zijn gemaakt waardoor het Waterfront Lelystad, onder voorwaarden, lijkt te passen binnen de beleidskaders. De Commissie wijst wel op het risico over de vergunbaarheid van de benodigde zandwinning. Over toekomstige zandwinning in het Markermeer is nog geen (landelijk) besluit⁷ genomen waardoor hier nog onzekerheid over is. De gemeente gaf mondeling aan⁸ dat de zandwinning onder het huidige (landelijke) beleid mogelijk is.

⁷ Het gaat om het besluit over het [Programma zandwinning IJsselmeergebied 2025–2050](#).

⁸ Op 23 juni 2026 vond een digitaal startgesprek plaats. Tijdens dit gesprek kreeg de Commissie een mondelinge toelichting op het Waterfront Stedelijke Kust Lelystad, de relevante ontwikkelingen sinds het voorlopige toetsingsadvies en de aanvulling op het MER van de gemeente en diens adviseurs.

2.2 Effectbeoordeling en alternatievenonderzoek

2.2.1 Oorspronkelijke toetsingsadvies Commissie

De Commissie adviseerde om de effectbeoordeling op meerdere punten aan te vullen of te herzien. Het ging om:

- een analyse en beoordeling van ruimtelijke–planologische criteria geformuleerd op basis van vastgestelde gemeentelijke beleidsvoornemens. De Commissie vroeg om hier in ieder geval in te gaan op meerdere aspecten⁹;
- een navolgbare effectbeoordeling op landschap, cultuurhistorie en archeologie omdat de effecten op deze thema's mogelijk waren onderschat.

De Commissie adviseerde ook om het MER aan te vullen met onderzoek naar ten minste twee alternatieven. Dit om de noodzaak van de landwinning nader te onderbouwen, om inzicht te geven in het niet schaden van de beschermde water en natuur nu en in de toekomst en om te laten zien in hoeverre deze ingreep in lijn is met de landschappelijke en cultuurhistorische identiteit van het gebied. Het ging om:

- een volwaardig binnendijks alternatief rekening houdend met de aspecten vanuit met name het ruimtelijk planologisch en stedenbouwkundig perspectief. Met het in het oorspronkelijke MER onderzochte alternatief zonder landaanwinning werd het hoofddoel namelijk niet gehaald, waardoor dit alternatief geen volwaardig alternatief was;
- een alternatief vanuit de doelen van de beschermde natuur en beschermd water, rekening houdend met de landschappelijke en cultuurhistorische identiteit.

2.2.2 Aanvulling

In de aanvulling is een zogeheten ‘volwaardig binnendijks alternatief’ (VBA) ontwikkeld. De gemeente heeft in een mondelinge toelichting aangegeven dat zowel het buitendijkse voorkeursalternatief (VKA) als het VBA past binnen het vigerende gemeentelijke ruimtelijke beleid. Het alternatief vanuit de doelen van beschermde natuur en water is door de gemeente uitgewerkt als variant op het VKA.

De Commissie waardeert de uitwerking van het VBA waarmee invulling is gegeven aan het advies daarover. Zij wijst er wel op dat er wezenlijke verschillen zitten tussen het ruimtebeslag, stedenbouwkundigprogramma en de doelen¹⁰ van het VKA en het VBA wat een vergelijking lastig maakt.

⁹ Het ging om de volgende aspecten: (1) de ruimtelijke–planologische consequenties van de buitendijkse woonbuurten voor de beleidsambities en –doelen van Lelystad; (2) de relatie tussen dit plan en de Woonvisie Lelystad; (3) de gevolgen van de relatieve autonomie van de locatie ten opzichte van het stadshart; (4) de manier waarop de duinachtige omgeving past binnen de orthogonale stedenbouwkundige structuur van Lelystad; en (5) de consequenties van de intrinsieke dynamiek van zandlandschappen op deze stormgevoelige plek voor beheer en leefkwaliteit.

¹⁰ In het oorspronkelijke MER staan op pagina 15 de doelen voor het Waterfront Lelystad. Het hoofddoel is ‘*Realiseren van een aantrekkelijke stedelijke kustzone die stad, water en natuur verbindt en nieuwe draagkrachtige inwoners en bezoekers aantrekt, die bijdraagt aan een evenwichtige stad die op eigen benen kan staan. Een stad aan het water in plaats van een stad achter de dijk.*’ Vervolgens zijn er zes subdoelen, namelijk: (1) aantrekkelijke nieuwe woonlandschappen aan het water, (2) verleidelijk en economisch krachtig leisure programma, (3) een uitnodigende openbare ruimte om te verblijven, (4) integreren van natuurontwikkeling, (5) een ruimtelijke structuur die kwaliteiten versterkt en verbindt en (6) borgen van de waterveiligheid.

Zo bestaat het VKA uit woningbouw die grotendeels buitendijks is gesitueerd in een nieuw duinlandschap binnen een Natura 2000-gebied en een KRW-waterlichaam. De voorgenen benodigde zandwinning in het Markermeer is alleen vergunbaar met natuurontwikkeling op korte afstand, aldus het MER (pagina 30). Daarom is het ontwikkelen van overstroombare natuur (plasdras/zeer ondiep water) buitendijks van de leidam onderdeel van het VKA. Deze (verplichte) natuurontwikkeling wordt integraal meegenomen in de effectbeoordeling. Daarmee is het VKA een bredere en meer integrale gebiedsontwikkeling waar meerdere medeoverheden direct of indirect bij betrokken zijn.

Het VBA wordt daarentegen uitgevoerd op, vanuit Natura 2000 en KRW, niet kwetsbare gronden waardoor natuurontwikkeling als (verplicht) onderdeel niet aan de orde is. Dit alternatief focust vooral op woningbouw en heeft daarmee een minder integraal karakter.

Door het in het voorlopige toetsingsadvies geadviseerde alternatief vanuit de doelen van beschermde natuur en beschermd water in het aanvullende MER alleen als variant voor het VKA uit te werken, is de vergelijking van de alternatieven bemoeilijkt. De Commissie adviseerde dit alternatief uit te werken om daarmee de zogeheten 'hoeken van het speelveld' te verkennen door de huidige en toekomstige draagkracht en ontwikkelmogelijkheden van natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische facetten als basis te nemen en daaruit de mogelijkheden voor de toevoeging van een stedenbouwkundig programma te onderzoeken. De Commissie beveelt aan om deze denkwijze mee te nemen in verdere fases.

De Commissie concludeert dat met de toevoeging van het VBA in principe een keuze mogelijk is tussen een buitendijkse en binnendijkse ontwikkeling. Deze keuze wordt echter bemoeilijkt doordat ruimtebeslag, stedenbouwkundig programma en doelen niet gelijk zijn. Ook is er een verschil tussen het wel of niet afwijken van de landschappelijke, cultuurhistorische en stedenbouwkundige opbouw van Lelystad. Een dergelijke ontwikkeling vraagt om een goed onderbouwde keuze tussen het behouden van de elementen van het oorspronkelijk ontwerp, en de toevoeging van nieuwe kwaliteiten (zie paragraaf 2.2.3 van dit advies).

De Commissie adviseert om in een nieuwe aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan, een herziene samenvatting toe te voegen. Leg hierin het verschil tussen de alternatieven en de variant zo expliciet mogelijk uit. Hierdoor ontstaat een helder inzicht in de keuze die bestuurlijk voorligt. Ga in de herziene samenvatting ook in op het hieronder benoemde punt over de navolgbaarheid van de effectbeoordeling van de alternatieven.

2.2.3 Beoordeling aanvulling

Om een bestuurlijke keuze te kunnen maken tussen de alternatieven waarin het milieubelang volwaardig meegewogen kan worden, is een navolgbare effectbeoordeling nodig waarbij de effecten primair met de referentiesituatie zijn vergeleken. Hoewel er erg veel onderliggende milieu-informatie beschikbaar is, concludeert de Commissie dat de beoordeling van de effecten van de alternatieven VKA en VBA voor meerdere milieuthema's niet navolgbaar is. Dit geldt bijvoorbeeld voor duurzaamheid, natuur, hoogwaterveiligheid, waterbergend vermogen en de milieuthema's waar de Commissie om aanvullende informatie had gevraagd, namelijk stedenbouw, ruimtelijke kwaliteit, landschap en cultureel erfgoed.

Hierdoor komen de consequenties van de te maken keuze (zie paragraaf 2.2.2 van dit advies) onvoldoende duidelijk naar voren. Zo is in de beoordeling van het VKA de natuurontwikkeling integraal meegenomen die mede ontstaat vanuit de verplichtingen vanuit de zandwinning in het Markermeer. De Commissie wijst erop dat de buitendijkse natuurontwikkelingspotentie van het VBA op zijn minst gelijkwaardig is aan het VKA ongeacht of het wel of niet binnen de scope van Waterfront wordt genomen (zie ‘samenwerking voor natuurontwikkeling’ hieronder). Een zuiverdere effectvergelijking was daarom een vergelijking geweest tussen het VKA en het VBA mét (zie de aanbeveling voor samenwerking hieronder) óf zonder deze effecten van de verplichtingen vanuit zandwinning voor beide alternatieven.

In de aanvulling staat dat het VBA slecht aansluit bij de bestaande stedenbouwkundige en landschappelijke structuren, een hoge bebouwingsdichtheid kent en een harde overgang vormt naar het bestaande landschap. De daaraan gegeven negatieve beoordelingen ten opzichte van de referentiesituatie zijn onvoldoende onderbouwd en acht de Commissie discutabel. Aan de hand van enkele voorbeelden zal de Commissie dit illustreren:

- In het VBA wordt de Houtribweg deels omgevormd tot stadsstraat. Om dit deel te ontlasten, wordt het doorgaande verkeer via een oostelijke omlegging geleid. Deze aanpassing wordt in het MER beoordeeld als een ernstige verstoring van de stedelijke structuur. De Commissie merkt op dat de stedenbouwkundige structuur hierdoor niet verandert, maar dat uitsluitend de functionaliteit van de weg wijzigt. Bovendien vormt de huidige Houtribweg een barrière in de openbare ruimte en kan een stadsstraat een bijdrage leveren aan de verbetering van de verkeersveiligheid, leefbaarheid en de verbondenheid met de bestaande stad. In het VKA blijft deze barrièrewerking grotendeels bestaan.
- Gesteld wordt dat het VKA ‘volledig en overtuigend’ past in de opbouw van Lelystad en dat de huidige ruimtelijke principes worden versterkt. Dit werkt door in de positieve beoordeling op stedenbouw en ruimtelijke kwaliteit van het VKA. Het VBA wordt daarentegen negatief beoordeeld, mede op basis van het doorbreken van bestaande structuren. De Commissie wijst erop dat een buitendijks woongebied in een duinlandschap ook afwijkt van de bestaande ruimtelijke structuur van de polderstad Lelystad. De waarde van de ‘bestaande structuur’ is doorslaggevend voor de beoordeling van de effecten maar is onvoldoende onderbouwd.
- Het VBA wordt mede negatief beoordeeld omdat “bestaande en nieuwe wijken worden samengevoegd”. Waarom dit als negatief effect wordt gezien in plaats van een neutraal of positief effect wordt niet onderbouwd.
- De beoordeling van het VBA in de aanvulling wijkt op punten af van die in het rapport van Arcadis¹¹ over het VBA. Zo is het niet duidelijk waarom de effecten op groenstructuren het VBA als zeer negatief zijn beoordeeld, gelet op de omschrijving van dit alternatief uit het Arcadis rapport. Daar staat namelijk dat het groen meer stedelijk van aard is in de vorm van daktuinen en hoogwaardige straatprofielen en pleinen. “Dit zijn prettige stadse randvoorwaarden...” zo staat er. Daarnaast wordt dit alternatief zeer negatief beoordeeld op cultuurhistorie. Dit terwijl in het Arcadis rapport wordt gesteld dat de rechtlijnigheid van het modernisme, dat Lelystad zo kenmerkt, wordt omarmd, en dat er ruimtelijke aansluiting wordt gezocht met de bestaande structuren van de stad.

¹¹ Zie pagina 18 van de aanvulling op het MER.

- Het plaatsen van een gebiedsvreemd landschappelijk element (duinlandschap) komt onvoldoende tot uitdrukking in de beoordeling van landschap en erfgoed. Het verdwijnen van de Oostvaardersdijk onder deze duinen heeft bijvoorbeeld consequenties voor de kernkwaliteiten die in de concept Omgevingsvisie van de provincie zijn beschreven als polderaamwerk. Daarnaast komt het effect op de cultuurhistorische waarde van het Werkeiland en Gemaal Wortman onvoldoende in beeld. De Commissie onderschrijft dat dit erfgoed in situ zelf niet wordt aangetast. Zij wijst er wel op dat de directe omgeving ervan zo ingrijpend wordt veranderd dat dit negatieve effecten zal hebben op de beleefbaarheid van de inpolderingsgeschiedenis. Visualisaties van de uiteindelijke situatie hadden bij kunnen dragen aan het in beeld brengen van deze effecten. De neutrale beoordelingen (na mitigatie) op deze cultuurhistorische waarden zijn derhalve onjuist en onvoldoende onderbouwd.

De Commissie adviseert om in een nieuwe aanvulling op het MER, voorafgaand aan het besluit over het bestemmingsplan, de effectbeoordeling nader te onderbouwen en/of te herzien. Ga hierbij in ieder geval in op bovenstaande punten. Doe dit zodanig dat de te maken keuze én de verschillen tussen de alternatieven duidelijker naar voren komen.

Samenwerking voor natuurontwikkeling

In de aanvulling op het MER staat dat er een licht negatief effect op Natura 2000-gebied is beoordeeld voor het VKA. De Commissie wijst erop dat Natura 2000-wetgeving uitgaat van kwaliteitsbehoud en verbetering. Zij wijst erop dat er kansen voor (verdere) binnen de biotoop passende natuurontwikkeling zijn die kunnen zorgdragen dat natuur volwaardig wordt meegenomen en de centrale aandacht en ontwikkelmogelijkheden krijgt zoals gepast in een Natura 2000-gebied. Dit geldt voornamelijk voor het binnendijkse alternatief en mogelijk ook het buitendijkse alternatief. Daarvoor is samenwerking noodzakelijk tussen de gemeente, de provincie (vanwege het Natura 2000 beheerplan) en Rijkswaterstaat (vanwege de Programmatische Aanpak Grote Wateren¹² en de Kaderrichtlijn Water). De Commissie beveelt daarom aan om in de verdere planuitwerking met deze partijen samen te werken om de natuurontwikkeling verder uit te werken, daarin de kansen vanuit de bestaande doelen te verkennen en benutten en een gezamenlijk monitoringsplan in te stellen.

2.3 Stikstofdepositie Veluwe

In het oorspronkelijke MER was sprake van een berekende toename van de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, waaronder de Veluwe. De Commissie adviseerde daarom om het MER aan te vullen met de mitigerende maatregelen voor die specifieke locaties waar sprake is van belasting van stikstofgevoelige habitattypen. Zij wees er hierbij op om bij voorkeur in te zetten op het voorkomen van de uitstoot van het project zelf (bronmaatregelen) of, als dit niet voldoende kan, om een ecologische beoordeling uit te voeren van het effect van deze toename en, indien nodig, om extern te salderen.

In de aanvulling is in hoofdstuk 5 hierop ingegaan. Er zijn nieuwe stikstofberekeningen uitgevoerd met de meest recente versie van AERIUS (oktober 2025). Onderdeel van de invoergegevens zijn de resultaten van het verkeersmodel dat recentelijk is geactualiseerd.

¹² Voor meer informatie, zie de [website over de Programmatische Aanpak Grote Wateren](#).

Op basis van deze berekeningen bleek, net als in het eerdere MER, dat voor het VKA en nu ook het VBA de stikstofdepositie op de Veluwe in een klein deel van de stikstofgevoelige habitats met maximaal 0,01 mol N/ha/jr toeneemt in zowel de realisatiefase als de eindsituatie.

In de aanvulling staat dat een locatiespecifieke analyse met de beschikbare gegevens niet mogelijk was. In plaats daarvan zijn er, zoals vermeld in hoofdstuk 10, wél (bron)maatregelen opgenomen om de depositie in zowel de realisatiefase als de eindfase terug te brengen naar 0,00 mol N/ha/jr. Dit is berekend voor het VKA en geldt wellicht met vergelijkbare maatregelen ook voor het VBA. Voor het VBA zijn die mogelijke maatregelen en bijbehorende berekeningen niet in de aanvulling opgenomen. De Commissie kan zich vinden in de voorgestelde maatregelen en de daarbij horende berekeningen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

drs. Wibe Altenburg
Ruwan Aluvihare BA. MDip LA
dr. Roeland During
ir. Casper van der Giessen
mr. drs. Peter Glas (voorzitter)
Margo Meeuwissen MSc
dr. Patrick Patiwaal (secretaris)
ing. Ben Peters

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Bestemmingsplan.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Dit bestemmingsplan valt onder de regelgeving van voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Voor deze procedure volgt daarom nog uit [onderdelen C en D van de bijlage bij het voormalige Besluit milieueffectrapportage](#) dat een MER vereist is. Het gaat in ieder geval om de volgende activiteiten: aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject (categorie D11.2), de wijziging of uitbreiding van een haven voor de binnenvaart (categorie D4), de winning van mineralen (zandwinning) door baggeren van de meerbodem dan wel wijziging of uitbreiding daarvan (categorie D29.2), en de aanleg, wijziging of uitbreiding van werken ter beperking van overstromingen met inbegrip van primaire waterkeringen en rivierdijken (categorie D3.2). Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een plan-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Gemeenteraad van Lelystad.

Initiatiefnemer besluit

College van burgemeester en wethouders van Lelystad.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3791](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de Milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiener.nl
w commissiener.nl